

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

RELATIEF

toneelspel in vier bedrijven

door

Peter de Kemel

1880

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2016
Nr. 2217

NIEMAND ONTKOMT

Spel in één bedrijf

door

Hans Kilian

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2016

Nr. 2407

PERSONAGES

(2à3 dames – 4à5 heren)

Maria Groen, vrouw des huizes

Steven Groen, heer des huizes

Frederik, hun zoon

Georgette, hun dochter

Martens, arts en vriend van de familie

Messinger, vriend van Frederik

Dienstbode of huisknecht

DECOR

Een wat ouderwetse huiskamer.

Een opname met het geluid van een storm en van een klok is wellicht
aanbevelenswaardig.

(In de salon van de villa zitten de heer Groen, oud en wat traag van begrip, Frederik, elegant en zelfverzekerd, Georgette, jong en charmant, en dokter Martens bijeen. De heer Groen en Frederik zitten bij de haard, Frederik leest de krant. Wat Steven Groen doet is niet te zien, doordat hij door de rugleuning van zijn zetel aan het gezicht onttrokken wordt. Ook Georgette zit in een fauteuil en leest een boek. Alleen dokter Martens leest niet, maar rookt met aandacht een sigaar. Het is al laat in de avond en de luiken voor de hoge ramen zijn gesloten. Buiten hoort men onafgebroken de regen ruisen. Aan het einde van de salon, bij de vestibule-ingang, sluit een statig, rood gordijn de wijde boogvormige opening af. Het vangt zo weinig licht dat het haast zwart lijkt. In de kamer staat een grote, antieke klok, die doorlopend tikt, maar waarvan de wijzers op twaalf uur blijven staan. Mevrouw Groen komt de salon binnen, haar werkmandje aan de arm. Ze kijkt even rond, alsof ze zich ervan wil overtuigen dat alles volgens de regels verloopt. Zet het mandje op tafel en loopt dan naar een vaas rozen, waar ze voorzichtig aan ruikt.)

MW.GROEN : (zachtjes mompelend) Ze zijn helemaal fanée, helemaal verwelkt. (Strijkt liefkozend met haar hand over de bloemen, waardoor vele blaadjes loslaten en afvallen.)

GEORGETTE : Mama, mama, die twee stenen honden, weet je wel, aan het eind van de Eikenlaan bij het park?

MW.GROEN : (vriendelijk, onverschillig) Hoe kom je nu ineens bij die twee stenen honden, liefje? (Neemt onderwijl haar werkmandje weer op en gaat op haar plaats bij de schemerlamp zitten.)

GEORGETTE : (Met een hoge, schelle stem.) Vanmorgen, toen ik met de auto terugkwam, heb ik ze vlak bij de brug op de kar van een boer gezien.

(Mevrouw Groen, die nu een krant doorbladert, trekt haar lippen in een gedwongen glimlach en kijkt tersluiks naar haar man, alsof ze hoopt dat deze het niet gehoord heeft.)

DR.MARTENS : (luid) Die is goed! Dat ontbrak er nog maar aan, dat de boeren gaan stelen. Zijn ze nu soms kunstverzamelaars geworden?

MR.GROEN : (aansporend) En toen?

GEORGETTE : Toen heb ik Bert gezegd te stoppen en te gaan vragen...

MW.GROEN : (Trekt haar neus op, dit zal zich telkens herhalen als ze geïrriteerd is.) Och ja, och ja, ik heb zelf gezegd om ze maar weg te nemen: ik vond ze zo onsympathiek.

MR.GROEN : (Met diepe stem, vibreert van ouderdom of van angst.) Hoe kun je, hoe kun je! Waarom heb je ze laten weghalen, lieveling? Het waren twee antieke beelden uit opgravingen...

MW.GROEN : (In de war gebracht, overdreven vriendelijk.) Ik heb me slecht uitgedrukt, ik heb inderdaad gezegd ze weg te halen, maar in vage termen, eigenlijk meer voor de grap, natuurlijk.

GEORGETTE : (dringend, aanhoudend) Maar luister nu eens, mama. Bert heeft het de boer gevraagd en die zei dat hij de hond op de oever van de rivier gevonden had...

(Ze zwijgt, luistert of de regen soms opgehouden is. In de stilte hoort men nu het ononderbroken, diepe, deprimerende ruisen van de regen. Ook het tikken van de klok is waarneembaar, in tegenstelling tot het knappen van het haardvuur.)

FREDERIK : (Zonder zelfs maar zijn hoofd om te draaien.) Waarom dé hond. Heb je niet gezegd dat het er twee waren?

GEORGETTE : (lachend) God, wat ben jij vitterig, ik heb er één gezien, maar de ander zal er ook wel geweest zijn.

FREDERIK : Ik zie niet in waarom. (lacht, evenals dokter Martens.)

MW.GROEN : (jachtig) Zeg eens Georgette. (Ze spreekt de naam op z'n Frans uit.) Welk boek lees je? Is 't dat laatste boek van Lampo, waarover je me verteld hebt? Ik zou het ook graag willen lezen, als je het uit hebt. Als men dat bij jou niet meteen zegt, leen je het onmiddellijk aan je vriendinnen uit en is het niet meer te vinden. Ja, ik hou erg van Lampo; hij is zo persoonlijk, zo eigenaardig... Frida heeft me vandaag beloofd...

MR.GROEN : (tot het meisje) Georgette, (hij spreekt de naam op z'n Nederlands uit) wat heb jij toen gedaan? Je hebt, hoop ik, toch wel de naam gevraagd? (tot zijn vrouw) Pardon, Maria.

GEORGETTE : Je wou toch zeker niet dat ik op straat zou gaan staan twisten, hoop ik. Het was er een uit 'In de Gans'. Hij zei dat hij er niets van afwist, dat hij het beeld daar beneden bij de rivier gevonden had.

MR.GROEN : En ben je er zeker van dat het één van onze honden was?

GEORGETTE : Meer dan zeker; herinner je je niet dat Fred en ik hun oren groen geverfd hebben?

MR.GROEN : (langzaam) En de hond, die je zag, had groene oren?

GEORGETTE : Juist, groene oren. Maar het is te begrijpen dat ze nu wat verschoten zijn.

MW.GROEN : (weer overdreven vriendelijk) Luister eens, vind je ze werkelijk zo interessant, die stenen honden? Ik weet het niet, neem me niet kwalijk, Steven, maar het lijkt me nu niet iets om zoveel drukte over te maken...

(Buiten, haast vlak achter het zware gordijn, hoort men nu, tussen het geluid van de regen door, een dof en langdurig gerommel.)

MR.GROEN : (Springt op, nu is hij volledig zichtbaar.) Hebben jullie dat gehoord?!

MW.GROEN : (gehaast) Een donderslag, is het niet? Doodeenvoudig een donderslag. Je hoeft niet te schrikken, Steven. Jij moet je ook altijd nerveus maken op regendagen.

(Allen zwijgen, de geluiden van de regen en de klok zijn zeer nadrukkelijk aanwezig. Het is net of de klok luider is gaan tikken.)

MR.GROEN : (peinzend) In de rivier gevonden. Hoe is het mogelijk dat hij beneden in de rivier terecht is gekomen. Hij kan toch niet vliegen, hé?

DR.MARTENS : (joviaal) Och, waarom niet?

MW.GROEN : (wantrouwend) Waarom niet wat, dokter?

DR.MARTENS : Ik zeg: waarom zou het uitgesloten zijn dat het beeld gevlogen heeft? De

rivier loopt er vlak onder; per slot is het maar een sprong van 20 meter.

MW.GROEN : (snuift) Wat een wereld, wat een wereld. Bij ons gaan de beelden vliegen en weten jullie wat de krant zegt? In de wateren bij Java is een vissoort ontdekt die praat.

FREDERIK : (bête) Hij zegt ook: Maak uw tijd rendabel.

MW.GROEN : (niet begrijpend, vagelijk ongerust) Hoe, wat zeg je?

FREDERIK : Ja, hier staat het: Maak uw tijd rendabel. In de balans van een zakenman zou men, al naar gelang van de situatie in de actieve en de passieve posten, ook de tijd moeten incalculeren.

DR.MARTENS : (geamuseerd) In de passieve, zou ik zeggen; in de passieve, nu we met die vervloekte regen zitten.

(Aan de andere kant van het zware gordijn klinkt het geluid van een bel. In de korte stilte die volgt hoort men niet alleen de regen en de klok, maar ook zeer duidelijk de wind en, in de verte, de rivier, althans het stromen van een woest water.)

MR.GROEN : (Zijn bril afzettend) Wie zou dat zijn? Zelfs op dit uur komen ze nog. Het zal die vent wel zijn van de collecte, wed ik, de klerk van de parochie; hij valt sinds enige dagen iedereen lastig. (Naar het gordijn toelopend) Waar zijn dan die slachtoffers? Ze blijven maar geld vragen, maar ik heb er nog geen een gezien! Alsof... (Zachtjes tot de dienstbode die nu half uit het gordijn komt.) Wie is daar? Wie is daar?

DIENSTBODE : De heer Messinger.

DR.MARTENS : (verheugd) Ha, daar is hij, die beste kerel. We hebben laatst gepraat, gepraat... O, hij weet z'n weetje wel, deze jongeman.

MW.GROEN : Hij mag dan nog zo intelligent zijn, als u wilt, beste Martens, maar hij is nu juist van het soort dat weinig indruk op me maakt. Dat soort mensen doet niets dan praten... ik moet bekennen: al dat geredeneer bevalt me niet... Ik zeg niets kwaads van Messinger, die is een beste brave kerel... (tot haar dochter) Jij, Georgette, (zachtjes) je zult me een plezier doen door naar bed te gaan, als je